

Umění a kultura (*aktualizace 2023*)

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Výtvarná výchova jako součást vzdělávací oblasti Umění a kultura zaujímá důležité postavení ve školním vzdělávacím programu. Rozvíjí tvořivost, kreativitu a představivost žáků, které jsou jedny z požadovaných klíčových kompetencí. Předmět výtvarná výchova umožňuje jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Vzdělávání v této oblasti vede k poznání, že se učení opírá i o zkušenosti získané vnímáním, cítěním, prožíváním, představami a fantazií. Umožňuje vyjadřovat vjemy, pocity, dojmy, myšlenky, představy a nacházet pro ně účinné vyjadřovací prostředky, různé varianty řešení a vhodný způsob prezentace. Vede k pochopení procesu tvorby uměleckého díla jako způsobu hledání, nalézání a vyjádření vztahu člověka a světa.

Obsahové vymezení předmětu

V předmětu Výtvarná výchova je realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Na prvním stupni základního vzdělávání žáci pracují s vizuálně obraznými znakovými systémy, seznamují se prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci pracují v širším kontextu v návaznosti na kulturu a umění. Ať již se jedná o oblast s historickými a kulturními kontexty doby či na základě inspirace z literárních a dramatických pramenů, tvorbu multimediální i samotné znakové systémy.

Časové a organizační vymezení předmětu

- 1. až 3. ročník a 8. ročník – 1 hodina týdně
- 4. až 7. a 9. ročník – 2 hodiny týdně

Výuka probíhá nejčastěji ve kmenové učebně. Podle potřeby žáků a cíle hodiny je rovněž začleněna individuální či skupinová práce nejen v učebně, ale i v okolí školy. Žáci dle aktuální nabídky navštěvují programy výtvarných galerií nebo výstavy, které je svým obsahem vedou k aktivitě a k hlubšímu vnímání uměleckých děl.

Průřezová témata

Do předmětu jsou integrována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychogygiena
- Kreativita

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip solidárního smíru a solidarity

Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Žák:

- využívá vhodné způsoby, metody a strategie vlastního učení

Učitel vede žáky:

- k pochopení umění jako specifického způsobu poznání

Kompetence k řešení problému:

Žák:

- má dostatek námětů k samostatnému uvažování

Učitel vede žáky:

- k učení se prostřednictvím vlastní tvorby

Kompetence komunikativní:

Žák:

- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Učitel vede žáky:

- k spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu

Kompetence sociální a personální:

Žák:

- respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Učitel vede žáky:

- k pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech

Kompetence občanské:

Žák:

- získává pozitivní postoj k uměleckým dílům
- se zapojuje do kulturního dění

Učitel vede žáky:

- k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- k tvořivému přístupu ke světu

Kompetence pracovní:

Žák:

- využívá poznatky a zkušenosti z různých oblastí ke své práci

Učitel vede žáky:

- k osobní účasti v procesu tvorby a k jeho chápání jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů